

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI
BARTOLOMEJ

ROČNÍK XXV.

ČÍSLO 6

JÚN 2017

Diet'a

Necpalské hody - Farská rada - Zo života piaristov - Víno je nápoj na zdravie
Veselé príhody s deťmi - Rozprávka jašterská - Malý tyran - Výchova detí dnes

Kostol Najsvätejšej Trojice, prvé sväté prijímanie, 7. mája 2017, 38 detí
 Kostol sv. Terézie z Lisieux, prvé sväté prijímanie, 21. mája 2017, 39 detí

Deti sú radosť

Pri liturgii krstu kňaz vyzve rodičov, aby obetovali svoje dieťa nebeskému Otcovi. „Bože, žehnaj naše dieťa, aby jeho život bol tebe na slávu, jemu na spásu, nám na radosť a svetu na osoh,“ modlia sa rodičia spoločne. Práve radosť z detí je to, o čo rodičia žiadajú pre seba samých.

Až ako otec som si časom začal tieto slová z modlitby obetovania bližšie uvedomovať. Lebo radosť je jedna vec, ale čo všetko sa za ňou skrýva, zostáva v liturgii krstu trochu zatajené. Skôr či neskôr každý rodič zistí, že kým príde radosť, čaká rodičov nejedna starosť. Výchova detí je výzva. Férovo však priznajme, že usmiata detská tvárička jednoducho stojí za to.

Obeta patrí k rodičovstvu. Menej spánku, viac upratovania. Nekonečne veľa vysvetľovania pri jednoduchých, no zároveň zložitých otázkach. Kŕmenie, prebaľovanie, obliekanie, vyzliekanie, uspávanie a zobúdzanie... Kým som sám nebol rodičom, neuvedomoval som si, že máloktorá ľudská činnosť si vyžaduje toľko energie ako starostlivosť o tri malé deti.

Možno aj to je dôvod, prečo to Boh zariadil tak, že deti svojich rodičov na oplátku obdarúvajú radosťou. Detský smiech, spokojnosť s novou hračkou, ale aj detské rozhovory alebo spory sú zdrojom úsmevu

a vd'ačnosti. Všetko, čo musia rodičia obetovať, aby deti boli usmiate, akoby razom nebolo nič. Deti rodičov nabíjajú šťastím a prinášajú do ich životov mimoriadne povzbudenie. Iste, únavu to nezmaže. No práve krásne a neopakovateľné chvíle sú pre rodičov obrovským dôvodom sa o deti starať každé ráno znovu a znovu.

Toto obdobie roka akosi viac patrí práve deťom. Okrem iného v prvý júnový deň slávime Medzinárodný deň detí. Deti si viac všímame aj počas slávností vo farnostiach, pretože v tieto dni prvýkrát prístupujú k Eucharistii. S prichádzajúcim letom deti stále viac počut' na ihrisku, kúpalisku alebo na školských výletoch. Na redakčnej rade sme sa aj preto rozhodli do tohto čísla Bartolomeja pripraviť pár článkov o deťoch. Verím, že nielen rodičom prostredníctvom tejto témy ponúkneme trochu osvieženia a radosti do všedných letných dní.

Alojz Vlčko, šéfredaktor

Necpalské hody tentoraz s host'om

Štvrtá veľkonočná nedeľa je už tradične hodovou nedeľou mestskej časti Prievidze Necpaly. Na tohtoročnej hodovej svätej omši, slúženej 7. mája 2017 v blízkosti necpalskej kaplnky, privítali Necpalania vzácneho host'a - Dominika Markoša, farára zo Sliača.

Veriaci i tento rok prišli na miesto slávenia Eucharistie v procesii od kríža neďaleko Rajčule (v blízkosti kultúrneho domu). Kráčajúc spievali mariánske piesne sprevádzaní dychovou hudbou i členmi súboru necpalských dôchodcov Dúbrava.

„Často snívam o cirkvi, o tom, aká by mala byť,“ priznal v úvode homílie Dominik Markoš. Hovoril o cirkvi ako o spoločnosti ľudí, ktorá je otvorená, ktorej záleží na každom jednom človeku. Prirovnal ju k ovčincu, ktorý ale nie je cieľom života. „Ovce nemajú byť v ovčinci stále, majú vychádzať von a hľadať čerstvú pašu, nejesť iba suché seno.“ Podľa Markoša sme

pozvaní k riziku vyjsť z ovčince a hľadať, kde je tá dobrá pastva. Predstavuje ju život v plnosti, ktorý nám dokáže dať jedine Kristus.

Tak, ako sa hody zábavou (súťažou v príprave šúlancov a hraním bezkontaktného futbalu ŠUFUT v sobotu) v predchádzajúci deň začali, zábavou sa aj skončili. Všetkých Necpalanov na parkovisku pred Mäsiarstvom u Borku v nedeľu popoludní svojimi tónmi obveselila hudobná skupina Necpalanka.

Text: Petra Humajová
Foto: Martina Humajová

Zo zasadnutia farskej rady

Členovia Farskej pastoračnej a Ekonomickej rady farnosti Prievidza-mesto sa zišli 22. mája 2017 v priestoroch farského úradu. Okrem plánovania liturgicko-pastoračných aktivít sa venovali i ekonomickému vyhodnoteniu hospodárenia farnosti a plánovaniu do budúcnosti.

Stretnutie otvorili hostia - Marietta Paulovičová a Vladimír Pavlove, ktorí členov farskej rady informovali o stave farských pozemkov, možnostiach ich predaja či nájmu, o postupe v príprave projektu na opravu Mariánskeho kostola či o stave prenájomanej budovy na Hviezdoslavovej ulici 2. V súčasnosti sú v nej voľné ešte dva priestory na 2. poschodí, ktoré je možné dať k dispozícii prípadným nájomcom. Hospodárenie v tomto smere bolo zhodnotené kladne, pán Pavlove však upozornil na stav budovy, ktorá si v blízkej budúcnosti pravdepodobne bude vyžadovať opravy.

Liturgicko-pastoračné slávnosti

Čo sa týka liturgicko-pastoračných slávností, fungovať budú v nezmenenom režime. Na Božie telo sa zachová tradícia procesie z farského do piaristického kostola medzi večernými sv. omšami o 16:30 a 18:30.

V rámci prievidzskej púte bude novinkou nahradenie koncertu v sobotu večer predstavením tanečného divadla ATak, ktoré nás navštívi s divadelnou inscenáciou Chcel(a) by som letieť vytvorenou pri príležitosti stého výročia narodenia blahoslavennej sestry Zdenky Schelingovej.

Po dobrej skúsenosti z prechádzajúcich rokov by sa mal konať i tzv. prievidzský deviatnik. Sv. omše v rámci neho by mali tentoraz slúžiť kňazi z farností nášho dekanátu. Deviatnik vyvrcholí 24. augusta slávením sviatku sv. Bartolomeja, patróna našej farnosti. Bude ho sprevádzať i agapé na farskom dvore.

Ekonomické vyhodnotenie hospodárenia farnosti

Pán dekan Vladimír Slovák predložil členom farnosti stručný prehľad hospodárenia farnosti za rok 2016 a priblížil i súčasný stav finančných prostriedkov. Takisto ich oboznámil so žiadosťou farnosti Handlová, prosiacou o pôžičku na dokončenie opravy veže, ktorá je v havarijnom stave. Po prediskutovaní možností sa členovia farskej rady rozhodli tejto žiadosti vyhovieť.

Iné

Na farskej rade sa hovorilo i o probléme ubúdajúcich miništrantov, o spôsoboch, akými riešiť nevhodné správanie bezdomovcov v kostole i o výsadbe orechov na Mariánskom vršku, ktoré by mali byť zasadené na farskom pozemku. Všetkými týmito záležitosťami i prípadnými podnetmi od veriacich z farnosti sa bude farská rada zaoberať podľa potreby.

-ph-

Foto: Mária Melicherčíková

Vo Svite sa stretli modliace sa matky

Počas víkendu od 28. do 30. apríla 2017 sa v Kostole sv. Jozefa vo Svite konalo Veľké stretnutie Modlitby matiek (MM) z komunity Útecha, na ktorom sa zišli modliace sa mamy z celého Slovenska. Stretnutie bolo zasvätené Svätej rodine a jeho téma

bola - Modlitba ako prejav dôvery a odozvanosti.

Program stretnutia, v ktorom slúžili aj otcovia z Modlitby otcov, bol pestrý (sv. omše, sv. spoveď, adorácie, zdieľanie, atď.). Duchovný otec hnutia MM na Slovensku Marián Dragúň v sobotu privítal otca biskupa Stanislava Stolárika, ktorý v homílii prítomné mamy povzbudil v ich náročnom poslaní milujúcej matky a poďakoval sa im za modlitby.

Tieto tri dni boli pre mamy dňami duchovnej obnovy, časom na oddych a duchovné osvieženie.

Text: Viera Mádrová a Rozália Cibulová

Foto: Viera Mádrová

Modlitby matiek vás pozývajú na júnové trojdnie

Mamy z hnutia Modlitby matiek z komunity Útecha v Prievidzi Vás pozývajú na spoločné modlitby, v ktorých sa duchovne spoja matky, otcovia a deti v mnohých krajinách sveta v dňoch 23. - 25. júna 2017. Modlitby odprosenia za hriechy voči deťom, pokánia za hriechy iných a vdakyvdania Bohu za život sa budú konať v Kostole sv. Bartolomeja v Prievidzi vždy po večerných svätých omšiach.

DIVOKÝ ZÁPAD

16.-21.JÚL 2017

CHATOVÝ TÁBOR BANSKÁ BELÁ
OKRES BANSKÁ ŠTIAVNICA

VÝLETY
SVÄTÁ OMŠA
HRY, SÚŤAŽE
TVORIVÉ
DIELNE

LETNÝ TÁBOR PD - MESTO
ORGANIZUJE
RÍMSKOKATOLÍCKA
FARNOSŤ SV. BARTOLOMEJA
cena: **80€**
prihlasovanie v sakristi kostola
bližšie informácie na tel.č.: 0902 588 640

Dokonalý život piaristickej fraternity na chate v Hlbokom

Prvá chata Piaristickej fraternity na Slovensku zo spoločenstiev z Prievidze a z Nitry a ich priateľov sa konala v dňoch 19. - 21. mája 2017 na chate v Hlbokom. Témou duchovnej obnovy na chate bol dokonalý život podľa vzoru zakladateľa rehole piaristov sv. Jozefa Kalazanského.

Počas prednášania jednotlivých tém zaznievali mnohé udalosti zo života sv. Jozefa Kalazanského a jeho myšlienky. Dokonalý život (ako ho prežíval on) pramenil v žití viery i v ťažkých skúškach, v radikálnej chudobe.

„Boží plán zmenil Kalazanského srdce a po ôsmich rokoch odmietol titul, kvôli ktorému do Ríma pôvodne prišiel,“ vyjadril v prednáške o zlomoch v živote Kalazanského jeden z členov piaristickej fraternity Miroslav Kotora. Bol to život modlitby, pokory, s premenenou myslou, prežívaný v spoločenstve. „Pokora srdca bola zbraňou, ktorou bojoval so zlom v živote,“ povedal počas sobotnej kázne páter Juraj. Ďalej vyzýval na generačnú jednotu, ktorú bolo možné vidieť práve na chate v rôznom veku zložení členov Piaristickej fraternity.

Okrem prednášok s duchovnými témami bol na stretnutí priestor i na prácu vo workshopoch. Na výber boli workshopy s témami: zdravá strava - zdravý životný štýl, premenená myseľ, umenie a výchova.

Počas záverečnej spoločnej sv. omše páter Matúš zhrnul celý víkend a pripomenul ví-

ziu piaristov a tým i piaristickej fraternity: vychovávať, evanjelizovať, pôsobiť na školách, venovať sa chudobným a na misie vychádzať z jednoty v spoločenstve.

Zdieľanie účastníkov prinieslo pozitívne ohlasy - hlavne čo sa týka atmosféry prijatia a autenticity naprieč všetkými vekovými kategóriami členov fraternity. Aby čerpanie z pokladov života Kalazanského neustalo ani v rutine povinností, všetci účastníci dostali knihu Rehoľná skúsenosť Kalazanského a brožúrku s obrazmi (výjavmi) z jeho života.

Text a foto: Anežka Kútiková

Reštaurovanie kaplnky je ukončené

V apríli bolo dokončené reštaurovanie lurskej kaplnky pri vstupe do piaristického kostola. Reštaurátorské práce viedli akademický sochár Dušan Hagara a akademický maliar Miroslav Šurín, o úpravu elektroinštalácie v kaplnke sa postaral Ján Karpiš. Práce boli financované z príspevku bohužnámej mariánskej ctiteľky.

-ph-

Foto: Štefan Kollár

Novinky z piaristickej školy

Naše skúsenosti s metódou CLIL sme odovzdali pedagógom z Cypru

Prvý májový týždeň nás v škole v rámci projektu ERAZMUS+ navštívili dve pani učiteľky 1. stupňa základnej školy, ktoré učia na Cypre. Výber našej školy nebol náhodný. Spomínané vyučujúce plánujú začať využívať metódu CLIL vo vyučovaní. Naše skúsenosti s touto metódou, ktoré sme získali počas siedmich rokov jej aktívneho využívania, boli pre učiteľky veľmi prínosné. Zúčastnili sa vyučovacích hodín matematiky, prvouky, prírodovedy i anglického jazyka. Komunikačným jazykom bola, samozrejme, angličtina. Jednotlivé vyučovacie hodiny sme pripravili tak, aby sme im mohli ukázať rôzne aktivity, ktoré sú efektívne pri učení sa cudzieho jazyka. Táto návšteva bola prínosná tiež pre našich žiakov. Mali možnosť komunikovať s učiteľkami v anglickom jazyku a tak sa presvedčiť v reálnej situácii, aké je vyučovanie angličtiny pre nich potrebné. Naši prváci tiež napísali prvákom z Cypru listy v anglickom jazyku, ktoré doplnili milými ilustráciami. Tešia sa na odpovede od svojich nových cyperských kamarátov. Na hodinách sa mohli zoznámiť dokonca aj s cyperskou gréčtinou, zatancovali si typický grécky tanec a ochutnali tradičné cyperské dobroty. My sme zas našim hosťom predstavili Slovensko i prievdzský región. Táto návšteva bola pre všetkých naozaj obohacujúca.

Žatva úspechov na olympiádach

Uplynulé dva víkendy sa v Košiciach konali celoslovenské kolá dvoch predmetových olympiád: geografickej a biologickej. Medzi súťažiacimi boli aj študenti našej školy a všetci sa vrátili s pozoruhodnými úspechmi. Od piatku 21.4. do nedele 23.4.2017 sa na Prírodovedeckej fakulte UPJŠ v Košiciach konala Geografická olympiáda. Študent septimy **Damián Leporis** súťažil v kategórii Z. Podarilo sa mu vyriešiť úlohy dostatočne dobre na to, aby získal ocenenie úspešného riešiteľa.

Nasledujúci piatok 28.4. sa v aule Rektorátu UPJŠ v Košiciach stretli žiaci, študenti, ich učitelia a mnohí rodičia na otvorení projektovej časti celoslovenského kola Biologickej olympiády. Naša škola mala zastúpenie v kategórii B, v ktorej sa **Radoslava Kopecká**, študentka 2.G, predstavila s prácou „Pozorovanie farebných reakcií húb s chemickými činidlami.“ Jej práca zaujala komisiu nezvyčajnou myšlienkou, pre väčšinu úplne novou. V celkovom hodnotení sa umiestnila na 5. mieste a okrem toho bola odmenená aj Cenou dekana Prírodovedeckej fakulty UPJŠ v Košiciach. Druhým súťažiacim bol **Martin Franek** z kvarty, ktorý v kategórii C zabodoval s prácou „Šlichové minerály a ich zdrojové horniny z Malej Magury“. Výsledok prekonal všetky očakávania, umiestnil sa na medailovom, 3. mieste! Obe spomínané práce majú značný potenciál rozšíriť, príp. prehľbiť výskum a priniesť zaujímavé poznatky.

Popri týchto kolách sa dňa 26.4. v Novom Meste nad Váhom konalo ešte aj krajské kolo Geografickej olympiády, kategórie F. Žiak 7. ročníka našej ZŠ, **Andrej Mazánik**, sa taktiež stal úspešným riešiteľom a umiestnil sa na 14. mieste z celkovej počtu 27. súťažiacich. V tejto kategórii ide o najvyššie kolo.

Sväté písmo dobre poznáme

V utorok 25.4. a v stredu 26.4. sa naše víťazné družstvá z dekanátnych kôl v biblickej olympiáde zúčastnili diecézneho kola v kňazskom seminári v Badíne. Súťaž bola veľmi náročná. V šiestich súťažných kolách museli študenti ukázať nielen vedomosti, ale aj herecký talent a tvorivosť. Dievčatá z IX.A v zložení Zuzana Gúberová, Alžbeta Raabová a Lenka Bobáľová obsadili 6. miesto. Družstvo zo septimy Mária Pytlová, Sára Gúčíková a Damián Leporis skončilo na krásnom 3. mieste.

Úspech v celoslovenskom kole súťaže Jazykový kvet

19. mája 2017 sa v Trnave stretli víťazi krajských kôl v recitačnej súťaži v cudzích jazykoch, aby zabodovali o miesto v celoslovenskom finále. Naša žiačka kvarty **Dominika Detková** sa vďaka krásnemu prednesu prózy v talianskom jazy-

ku - príbeh pod názvom „Il miracolo“, umiestnila na treťom mieste. Keďže taliančina sa na našej škole učí iba v rámci krúžku, je to vynikajúci úspech.

Darilo sa nám aj v záujmovo-umeleckých súťažiach

V krajskom kole súťaže Štúrov a Dubčekov rétorický Uhrovec získala študentka 3.G **Michaela Priehodová** v III. kategórii Cenu prednostu Trenčianskeho samosprávneho kraja. V Uhrovci sa uskutočnilo aj krajské kolo súťaže Hviezdoslavov Kubín, do ktorého po víťazstve v okresnom kole postúpil študent sexty **Filip Petráš**. V náročnej konkurencii recitátorov nielen stredných škôl, ale aj základných umeleckých škôl si vybojoval krásne 2. miesto.

Pripravila: Zuzana Škrinárová

Prievidzu navštívil piarista Tomáš Hud'a

V nedeľu 21. mája zavítal do piaristického kostola ďalší hosť - páter Tomáš Hud'a SchP. V rámci Kalazanského jubilejného roka odslúžil svätú omšu o 9:30 hod.

Páter Tomáš v homílii zdôraznil myšlienku pravdy a autenticity kresťanského života. „Ak som kresťan a milujem Krista, je pre mňa korektné, ak môžem svoju vieru prejsť kedykoľvek či kdekoľvek. Ľudí iných názorov máme rešpektovať, ale nezbavovať sa kvôli nim toho, čo nám je vlastné,“ povedal.

Hovoril takisto o láske k našim dejinám postaveným na cyrilometodskej tradícii, láske k národu či osobnej láske medzi nami. Zaželel všetkým prítomným, aby sa stali objektmi, ale zároveň i subjektmi Božieho požehnania a prejavovali lásku vo všetkých oblastiach svojho života.

Páter Tomáš Hud'a SchP bol v rokoch 2007 - 2012 rektorom kolégia piaristov

v Prievidzi. V súčasnosti pôsobí na Vojenskej akadémii v Liptovskom Mikuláši.

-ph

Foto: Štefan Kollár

Dnes na slovíčko s manželmi Alžbetou a Michalom Lekýrovcami

Víno je nápoj na zdravie

Manželov Alžbetu a Michala Lekýrovcov mnohí poznáme ako úspešných podnikateľov v oblasti hoteliérstva a výroby vína. Veľkú časť ich spoločného života tvorí budovanie vinogradov a pri stretnutí s nimi sa tejto téme nevyhnete, čo je veľmi dobre. Že majú svoju prácu radi, zistíte rýchlo z ich odbornosti, zanietenia a radosti, s ktorou o nej rozprávajú.

▪ Pani Alžbeta a Michal, vychovali ste dve úspešné deti Michala a Martinu. Dnes často počuť hlasy, ktoré hovoria, aké ťažké je vychovávať deti vo svete toľkých ponúk a lákadiel. Brávali ste svoje deti do práce vo vinohradoch? Malo to nejaký efekt vo vašej výchove?

Naše deti boli a sú súčasťou nášho bežného života. Popri práci sme si nemohli dovoliť vyhradiť čas len pre ne. Samozrejme, niekedy sa nám to podarilo. Ale inak deti chodili s nami všade (aj z toho dôvodu, že sme ich nemali komu zveriť). Ako mladí manželvia sme bývali na samote - laze. Často som mala výčitky svedomia, že nemôžem zabezpečiť deťom kultúru tak ako v meste. Veľmi ma potešili, keď povedali, že samota, na ktorej strávili roky, patrí k ich najkrajším miestam na svete.

▪ Často vás vidno spolu. Pracujete aj pri výrobe vína spolu, či máte každý svoju úlohu a obľúbenú prácu?

Je zaujímavé, že sme sa spoznali v práci a odvtedy sme 39 rokov manželvia aj kolegovia. Smejeme sa tomu. Často hovoríme, že sme spolu 25 hodín denne. Sme spolu radi a celý život tvoríme jeden tím aj rodinu.

▪ Práca na výrobe vína sa môže zdať niekomu jednoduchá a zároveň zdĺhavá. Oberiem, vylisujem a čakám... Čo je pred a medzi tým? Dá sa to stručne opísať? Často je nám ľúto, že ľudia nevedia

ocenit', čo všetko pohár vína obsahuje, koľko námahy, umu, obáv z počasia... Víno sa nepije pre alkohol, ale pre zdravie a potešenie z pôžitku. Naše deti od malička mohli vypit' trochu vína (veď sú deti vinára) a nestali sa z nich alkoholici, ale do vín sa vyznajú.

Práce vo vinohrade sa začínajú v januári strihaním hrozna, potom pokračujú po celý rok s ohľadom na počasia a končia neskoro na jeseň. Ale vtedy sa už začína práca s hroznom, a to lisovaním. Nasleduje burčiak, mladé víno, víno... Je to zakaždým krásna tvorba.

▪ Toľko námahy a síl si zaslúži spravodlivú odmenu a oddych. Darí sa to aj manželom Lekýrovcami? Odmeniť sa navzájom a oddychovať?

Ako som spomínala, s manželom sme stále spolu, ale záujmy máme rôzne. Vieme spolu pracovať ako perfektný tím, ale na voľný čas máme rôzne názory. Manžel hrá golf, hrá na harmonike, pečie chlieb doma v peci. Mňa zase baví len chodiť do hôr, v pokoji kráčať Božou prírodou a tešiť sa a ďakovať za všetko. Veľa čítam, mám rada pešie púte na Slovensku, v Čechách a bola som dvakrát aj v Santiagu de Compostela. Skrátka - pri téme voľný čas si nerozumíme 😊.

▪ Veľmi veľa vecí môže človek svojím úsilím ovplyvniť, ale občas zasiahnu Božie skúšky, či už vo forme mrazov, krúp či

iných katastrof. Ako sa s tým vyrovnávate, čo vám najviac pomáha?

Práca v poľnohospodárstve patrí medzi najťažšie a najnevypočítateľnejšie. Počasie hrá veľkú úlohu, ale chvalabohu, že človek ním nemôže manipulovať. Vždy si hovoríme, že pre tento svet sú najdôležitejšie tri povolania: lekár, učiteľ a poľnohospodár. Samozrejme, aj povolanie kňaza je dôležité, lebo nielen chlebom je človek živý. Nakoľko pestujeme hrozno v okrajovej vinohradníckej oblasti, nie každý ročník je rovnaký. Niekedy je menej slnka, niekedy viacej dažďa. Hospodárime tak, aby sme mali dostatok kvalitného vína v každom roku. Čiže vždy máme dobrého vína na dostač, aj keď je slabší rok.

▪ **Neuvažovali ste nad možnosťou výroby omšového vína?**

Naše víno je naturálne a nie je uspôsobené, aby stálo v obchode, je to živé víno. Konzervované je len čistotou a vlastným alkoholom, preto ho tankujeme len na danú príležitosť a dostať ho kúpiť len v našom hoteli. Na výrobu omšového vína nie sme

uspôsobení technologicky ani technicky.

Víno je nápoj dávnych čias. Pamätám si, že moja stará mama si vždy na roľu brala od smädu len vodu s vínom. Dožila sa 92 rokov. Víno je zdravý nápoj veľmi odporúčaný lekármi. Ale môže ho piť len človek uvedomelý, schopný oceniť krásu, ktorú víno ponúka.

Slovenské vína sú vysoko hodnotené na svetových výstavách. Keď chcete vniknúť do tajomstiev vína a spoznať jeho krásy, snažte sa vždy dostať k malým vinárom, kde nájdete výborné vína a spoznáte chute rôznych odrôd. Tu na hornej Nitre bola kedysi tradícia pestovania viniča, o čom svedčia názvy ulíc alebo parciel. Sme radi, že sme mohli prispieť ku kultúre pitia vína v tomto regióne. Víno je naozaj nápoj NA ZDRAVIE a vďaka Bohu zaň.

Za rozhovor ďakuje Mária Melicherčíková

Foto: z archívu rodiny Lekýrovcov

Manželia Lekýrovci (vľavo) s jednou zo vzácných návštev ich Bojnického vínneho domu

Veselé príhody s deťmi

Deti si niekedy studnicou múdrosti - tej jednoduchšej, ktorá prinúti dospelého zastaviť sa, zamyslieť a povedať si: „A veru to môže byť i tak!“ Zväčša mu pri tom i vyčarí úsmev na tvári, pretože deti chápu svet inak ako my, už poznačení prežitými rokmi. Zhromaždili sme pre vás pár skutočných príbehov z našich vlastných rodín, ktoré možno vyčaria úsmev na tvári i vám.

Kým mal brat (iba formálne veriaci) malé deti, prichádzali každoročne na prievádzskú mariánsku púť, ktorá sa tak stala aj časom rodinných stretnutí. Raz sme s jeho ani nie 3-ročnou dcérkou sedeli spolu na lúke dosť vpredu, aby všetko dobre videla. Mala svoju „tvrdohlavú náladu“, takže som ju väčšinu svätej omše nechala hrať sa s trávou a všetkým, čo ju v nej zaujímal - len som dávala pozor, aby nerobila zle a nerušila ostatných. Keď však veriaci začali nosiť k oltáru dary (poznáte to: veľký drevený ruženec, zeleninu, chlieb a ďalšie veci), zavolała som ju a klakla si k nej, aby som jej mohla všetko vysvetliť. Asi pri treťom dare mi podráždeným hlasom povedala („r“ jej ešte nešlo): „Vieem, ved' si mi to už minule hovoila. Nemusíš mi to stále opakovať. Nie som spooostááá!“

Urazene som si pomyslela, že „škvríňa malé, ešte zo mňa urobí senilnú babu“ (mala som vtedy asi 25 rokov). Na to sa spýtala, prečo ich kladú pod oltár, tak som jej vysvetlila, že ich tak obetujú Pánovi, ktorý ich premení... Ako sa tak kňazi stále modlili nad darmi, spýtavo na mňa pozrela: „Kedy ich už premenia?“ Povedala som, že o chvíľu, nech je trpezlivá, teraz hovoria „zaklínadlá“ (nič lepšie mi nenapadlo). O chvíľu jej vravím: „No, už ich premenili!“ Rýchlo sa pozrela k oltáru a sklamané prehodila: „Ja tam ešte vidím zeleninu.“ Nasledovalo vysvetľovanie toho, že sa premení iba chlieb a víno na oltári na Pánovo telo a krv. Zdalo sa, že je všetko jasné, keď si zrazu malá všimla, že kňazi pijú z kalicha. S totálnym detským prekvapením a zhnusením vyhrkla: „Fúúúj, oni piiiiúúú tú keev!“ Na to už všetkým naokolo podskočili pleciami od smiechu. Musela som teda

vysvetľovať ďalej a na rukách som ju vzala aj na prijímanie, aby videla, čo naozaj „zjem“.

Ona navyše dostala krížik na čelo, na ktorý bola po zvyšok dňa hrdá. Každému ho doma ukazovala, kým jej starší brat mierne závistlivo nepovedal, že ho ukazuje, akoby ho tam mala, a nič tam nemá. Išla si to overiť do zrkadla a ja som musela vysvetľovať ďalej. No čo vám budem hovoriť. Bola to fuška.

* * *

Moja štvorročná neter je z tých dievčatiek, ktoré sa rady fotia a hneď vyžadujú, aby im fotku aj ukázali. Nedávno jej bolo treba urobiť röntgen tvárových dutín. Vysvetlili jej, že sa nesmie pohnúť, ako keď sa fotí. Všetko prebehlo hladko a zo zvyku si vymohla aj právo vidieť výsledok. Keď vyšli z ordinácie, pritla sa k mame a ustrašene jej povedala: „Mamička, ale aká som bola na tej fotke škaredá.“

* * *

Počas návštevy príbuzných v Nemecku sme boli v ZOO. Deti sa išli hrať na ihrisko, kde sa, samozrejme, stretli aj s miestnymi deťmi. Najzaujímavejším objektom ihriska bola atrapa safari džípu. A najväčší záujem bol - niet sa čo čudovať - o miesto vodiča. Naša dcéra si chcela vydoberť svoju pozíciu a na všetky deti zakričala: „Ja!“ Miestny chlapec po nej obratom zakričal: „Nein!“ Krátka konverzácia vykúzlila na tvári široký úsmev len tým rodičom, ktorí rozumeli po slovensky. Tí ostatní nechápavo pozerali, na čom sa smeje...

* * *

Dvaja moji bratrance z druhého kolena sa narodili a vyrastajú na Morave. V jeden

deň im mama slúbila, že ich vezme do plavárne. Kým sa šla vychystať, posadila ich k televízoru, kde už sledoval program ich dedko.

Bolo to práve v čase, keď sa rozhodovalo o vstupe Česka do Európskej únie a v televízii bežali reklamné spoty propagujúce túto udalosť. Po ukončení jedného z nich sa „dėdeček“, ako ho volali, obrátil na svojich dvoch malých vnúčikov s otázkou: „Tak co, kluci, jdeme do tí Unie?“

V tej chvíli sa obaja chlapci pustili do veľkého plaču a pomedzi slzy kričali: „My nechceme do žánní Unie! My chceme jít na plovárnu!“

* * *

Ďalší bratranec z druhého kolena raz so svojou mamou nastúpil do výťahu, kde už bol ich sused. Slušne sa mu pozdravil a hneď „nadpriadol“ rozhovor:

„Ujo, a ty vieš, ako sa volám?“

„Veru neviem, chlapček...“

„A prečo sa ma nespýtaš?“

* * *

Môj - vtedy trojročný - vnuk zo Záhoria predstúpil raz predo mňa so svojim papierovým veľdielom - orlom kráľovským.

„Fíha!“ čudujem sa. „Ten má ale dlhý chvost!“ Vnuk sa na mňa začudovanie pozrie a hovorí: „Chvost? Já temu povídam ocas!“

* * *

Ako študent som sa venoval miništrantom, ktorým sme každý rok robievali aj týždňový tábor. Prebiehal v „spartanskom duchu“, chata bola skromná, bez vody, len s latrínou vonku a dreveným válovom na dvore, do ktorého pritekala voda z prameňa. Nemali sme ani žiadne kuchárky. Jedlo pripravoval jeden z nás troch vedúcich spolu so službou.

Raz som chcel variť na obed halušky. Zobral som dvoch chlapcov a načistili sme zemiaky. Jedného z nich som poslal, aby ich pri válove umyl. S druhým som pripravoval polievku a iné veci. Ten s tými zemiakmi však voľajako nechodil a čas obe-da sa blížil. Tak som vyšiel zistiť, čo sa deje. Chlapec mal v jednej ruke zemiak, v druhej mydlo a hovorí: „Už len dva.“

Redakcia

Foto: Ján Hríb SchP

Ako zo svojho potomka vychovať delikventa

(Z knihy *O dětech a výchově* od Guya Gilberta)

- Okamžite mu všetko dajte.
- Nikdy mu nehovorte nie. To by ho traumatizovalo.
- Netrestajte ho. A ak niekedy predsa len podľahnete pokušeniu ho potrestať, hneď to s ospravedlnením a veľkou pusou na čelo vezmite späť.
- Hlavne nešetrite spoločnosť, v ktorej žije. Robí mu náramne dobre, keď vidí, že všetko je sprosté, idiotské, zbytočné a rozkladné. Nikdy nevyzdvihujte nič, čo sa spoločnosti darí a čo je na nej dobré.
- Bez obáv sa pred ním hádajte, milí rodičia. Až sa raz rozídete, tak ho to nezaskočí. Bude na to pripravený dlho dopredu.
- Pokojne mu opakujte, že keď sa mylíte, môžu za to „tí druhí“, ale vy nikdy. Už skoro sa naučí tvrdiť, že zodpovednosť za všetko zlé, čoho sa dopúšťa on sám, nesie spoločnosť a tí druhí.
- Nebráňte mu púšťať si televízor alebo brázditiť po internete, kedy mu to napadne, vo dne alebo v noci. Jeho srdce a myseľ bude zamestnávať video a zvuková aparatúra.
- Ak bude vaše dieťa drzé na učiteľa a ten ho v škole pošle za dvere, nechajte si to. Hneď za tým prehnane prísny pedagógom zájdite a priamo pred svojím potomkom mu povedzte na plné ústa všetko, čo si myslíte o jeho zneužívaní moci.
- Nedávajte svojmu potomkovi žiadnu mravnú alebo duchovnú výchovu. Nechajte na ňom, nech si zvolí, čo mu vyhovuje, keď na to bude mať vek.
- Nikdy od neho nežiadať, aby pomáhal s domácimi prácami, a keď si sadne k stolu, pozorne si vypočujte jeho kritické pripomienky k jedlu.
- Povaľuje sa v osemnástich alebo dvadsiatich rokoch na gauči a odmieta pohnúť prstom? Nezasahujte. Ešte si potrebuje užiť teplo domova.
- Hovorte mu, že si nenájde prácu kvôli cudzincom, ktorí ho pripravujú o chlieb.
- Dávajte mu dôstojné vreckové. Keby mal menej ako kamaráti, bolo by to preňho strašné poníženie.
- Keď zistíte, že vám peňaženka „zoštíhla“ o pár bankoviek alebo že u vás doma záhadne mizne alkohol, prípadne sú stále plné popolníky, nič nehovorte! Obrňte sa trpezlivosťou, časom to prejde...
- Ak vám zatelefonujú z polície, aby ste sa dostavili na policajnú stanicu, pretože vaše dieťa užíva drogy alebo sa dopustilo lúpeže, povedzte iba: „To je jeho problém,“ a pokúste sa spomenúť si na všetko zlé, čo sa vám z vášho syna alebo dcéry nepodarilo vydolovať...

(Autor je katolícky kňaz. Už viac ako 50 rokov pracuje s mládežou na okraji spoločnosti.)

Čo si myslíme o det'och?

(Anketa medzi 13 - 14-ročnými žiakmi)

Moja mama si o mne myslí, že som...

šikovný • nezodpovedný • vtipný • tvrdohlavý
 • lenivý • dobrý športovec • šikovný v škole,
 ale lenivý • fajn, ale niekedy lenivý • športový
 typ • blázon • človek, ktorý dokáže mať
 jednotky, ak sa budem dňom i nocou bifiť
 • slušne vychovaný syn, ale nezodpovedný,
 lebo som obrazom svojich rodičov • bordelár
 • inteligent • somár • dobrý • zodpovedný
 dobrá • šikovná • zábudlivá • neporiadna •
 závislá na mobile • ešte nie som pripravená
 sama o sebe rozhodovať • afektovaná • inte-
 ligentná • mám dobré srdce • múdra • dobrá
 speváčka • mám pekné vnútro (duchovné)
 • poriadkumilovná • závislá na telefóne •
 lenivá • nezodpovedná • drzá • usmievavá
 a dobrá • výbušná • dobrá, ale niekedy drzá
 • mám dobrú dušu • ukecaná a neporiadna •
 vzorné dieťa • niekedy trochu lenivá • dobrá
 a učenívá

Môj otec o mne hovorí, že som...

super • čestný • lenivý • šikovný • usilov-
 ný a ochotný • pracovitý a slušný • šikovný
 a jedinečný • dobrý a pomáhajúci • silný •
 športový typ • dobrý • že mám na viac • špor-
 tovec, ale že som závislý na PC • nadaný na
 jazyky • šikovný • športový • veľký • praci-
 vitý • výborný gitarista • dobrý rybár • neviem
 • drzý, arogantný, lenivý • ...

niekedy múdrejšia ako on • šikovná • vý-
 nimočná a skvelá dcéra • iba jeho • ... •
 nezodpovedná, lenivá, ale dobrá • dobrá
 v husliach • dobrá duša a som bifiľa • ... •
 ... • dobré dieťa • šikulká • nezodpovedná
 • nadaná • ...mám iba maminku • športovo
 nadaná • lenivá, neochotná, šikovná • ten
 posledný človek, ktorý má mať nejakú úlohu
 v jeho živote • afektovaná • po ňom šikovná
 a múdra • milá, pekná a múdra • šikovná,
 múdra, dobrá, pravdovravná • starostlivá •
 zábavná, usilovná

Ja si o sebe myslím, že som...

taký sprostý, až to bolí • šťastný • neroz-
 myšľam nad tým • lenivý • človek s nosom
 • nevšimnutý, som sám sebou • múdry • ne-
 normálny • dobrý športovec • človek • bifiľoš
 • debil • závislý na elektronike a neschopný
 pomáhať rodine a kamarátom, idem si za
 svojím cieľom • klamár • výbušný a športo-
 vý • debil • Otcovým milovaným dieťaťom,
 ktorého má aj napriek mojim veľkým chybám
 rád • dobrý syn, pracovitý a slušný • lenivý
 v učení a musím sa prekonať niekedy, aby
 som bol obetavý • klamár • debil • super •
 celkom fajn • trápny v trochu inteligentný
 zábavná, netrpezlivá • veselá • rozhodná,
 niekedy odstrčená, milá a priateľská • trocha
 odlišná vo svojich pocitoch a názoroch • vtip-
 ná, divná, iná ako ostatní • zbožná, nápomo-
 cná, lenivá, Božia dcéra • dost' veľká a už sa
 môžem zapájať do dospeláckych problémov
 • múdra, introvertná, sarkastická • náládová
 • veselá, kamarátska, súcitná • nešikovná •
 debil, tučná, škaredá, depresívna, blbá, ne-
 zodpovedná a hnusná • dobrá kamarátka •
 usmievavá • sprostá • prispôsobivý človek •
 lenivá, všetko mi vadí • nevyrovnaná sama so
 sebou • sa môžem začať viac snažiť • moh-
 la by som sa v niektorých veciach zlepšiť •
 vzdelaná a priateľská • niekedy mi moc ústa
 idú a rada sa smejem

Pripravila: Elena Blašková

Na okraj...

Tri otázky pre pátra Jána Hríba SchP, kňaza pôsobiaceho na prvom stupni ZŠ

Keď sa v Prievidzi povie pojem „detská omša“, deťom z farského kostola isto zídu na um páni kapláni - a deťom u piaristov zas páter Ján. Ten „náš“, páter Janko Hríb, pôsobí v prievidzskom piaristickom kostole i v škole už od svojej vysviacky v roku 1998. Za ten čas tu - čo sa týka práce s deťmi - nazbieral bohaté skúsenosti.

1

Už viac ako 20 rokov sa venuješ práci s deťmi. Vidíš nejaký rozdiel medzi deťmi spred dvadsiatich rokov a dnešnými deťmi?

Deti zostávajú stále deťmi, vo svojej podstate sa nemenia. Tak ako pred dvadsiatimi rokmi, i teraz túžia po dobrých vzťahoch, po prijatí, po tom, aby boli akceptované, milované... Toto sa rokmi nemení. Čo sa zmenilo, to je skôr spôsob života, existencie, podmienok, v ktorých deti vyrastajú a ktoré ovplyvňujú ich správanie. Takže keď deti nemajú to, čo by v živote mali mať, v podobe fungujúcej rodiny, otca, matky, tak na to reagujú spôsobom, ktorý nie je vždy štandardný. Človek potom musí hľadať spôsoby, ako z nich vydolovať tú pravú túžbu, túžbu po prijatí. Ale nerád by som generalizoval, že deti spred dvadsiatich rokov sú lepšie či horšie ako tie dnešné... Dnešné deti sú iné v tom, že sú poznačené životom, ktorý prežívajú. No tá túžba po blízkosti, po tom, aby ich mal niekto rád, je stále v nich.

2

Ako sa ti darí držať krok s novými generáciami detí, „aktualizovať sa“ na ich pomery, hovoriť jazykom, ktorému rozumejú, aj o „Božích veciach“? Dá sa to?

Musím sa priznať, že s tým začínam mať problém. Tým, že som v službe už viac ako dvadsať rokov, zisťujem, že prostriedky, ktoré deti bežne používali, sa zmenili. A ja už nie som dieťa či mladý človek, ktorý ľahko prijme čosi nové. Fungujem skôr už v stereotype, vo veciach, ktoré mám overené - a potom „narážam“, lebo deti už sú niekde inde. Tak „klasicky“ si už deti nezískam. Musím preto stále hľadať ich spôsoby, ich reč, niečo, čo sa ich dotýka. Najúčinnnejšie je vedieť sa „znížiť“ na úroveň ich prežívania vecí - to je účinnejšie ako kadejaké technické prostriedky. Čo sa týka života viery, snažím sa im odovzdávať predovšetkým vlastnú skúsenosť ich jazykom, aby dokázali rozpoznať, čo im chcem povedať. Využívam takisto prvky humoru - len tie sú niekedy „nebezpečné“, pretože deti sa pri nich dokážu ľahko „rozbláznit“ a potom nastáva problém s disciplínou. Takisto hrám rád „divadlo“ - do toho, čo hovorím, sa vložím celý, od slov až po gestá a reč celého tela. To pri deťoch funguje. Mojou neodmysliteľnou súčasťou je tiež gitara. Niekedy si to už ani neuvedomujem ako čosi výnimočné, ale rodičia či kolegovia z času na čas poukážu na to, aké je to dobré, a tým mi to pripomenú. S pomocou gitary s deťmi spievam, modlím sa, mením „rytmus hodiny“, pretože deti nemajú rady stereotyp. Veľmi mi pomáha.

3

Čo je pri výchove dnešných detí podľa teba najpodstatnejšie?

V dnešnej dobe bojujeme u detí najmä s krízou autority, s tým, že nemajú úctu k svojim rodičom a tým pádom ani k iným dospelým (učiteľom, vychovávateľom, kňazom), ktorí sa im snažia odovzdať dôležité informácie a skutočnosti, aby mohli svoj život prežiť v šťastí a spokojnosti. Chýbajú im takisto pevne stanovené hranice. Sú vychovávané benevolentne, samy si určujú, odkiaľ pokiaľ, pričom nemajú šancu si tie hranice stanoviť správne. Vždy by ich v tom mal usmerniť niekto dospelý, kto už vie, kde sú. Ďalším problémom je syndróm opičej lásky - rodičia im dávajú všetko, čo len chcú, a dovoľia im všetko, čo chcú, ale nemajú ich skutočne radi. Aspoň nie tak, ako by deti potrebovali. Deti sú potom naučené len prijímať, ale nie dávať. Navyše nepoznajú skutočnú lásku - tú, čo ich učí múdrosti života v určitých mantineloch, ktoré človeka neobmedzujú, ale pomáhajú mu kráčať šťastne. Veľkým problémom sú takisto nefunkčné rodiny, kedy sa rodičia rozídu, otec si založí vlastnú rodinu, matka vlastnú a dieťa koluje z jednej modifikovanej rodiny do druhej, netušiac, kam v skutočnosti patrí. Toto všetko sa na dnešných deťoch prejavuje. Takže dnešným rodičom by som poradil najmä vyvarovať sa týchto vecí. Žiť v skutočnej láske, a tak dať deťom to najcennejšie, čo im môžu dať.

Za rozhovor ďakuje Petra Humajová

Foto: Roderik Weissabel

Verím, že sme Kristínke ponúkli ten najväčší dar

(Svedectvo mamy prvoprijímajúceho dieťaťa)

Nedeľa, 7. máj 2017. Nami tak veľmi očakávaný deň nastal. Chystali sme sa na dlho, v rodine i v škole, pod taktovkou našich „rodičovských zástupcov“, pani učiteľky Ivetky a duchovného ocka našich detí, pátra Janka. Od začiatku nám bolo jasné, že naše dieťa je v skvelých rukách.

Celý školský rok sme doma strihali meter, kedy už konečne príde ten deň „D“. Veľmi často kladené otázky o Bohu - Ockovi, nachádzali odpovede v každodennom plnení si povinností a v láske, ktorú si navzájom prejavujeme. A zrazu bol tu... On - Živý a skutočný - vo svojej nežnosti túžil navštíviť čistý chrám detského srdca.

Určite budem dlho spomínať na našu spoločnú prípravu na prvú svätú spoveď. Tá krásna detská úprimnosť... Už rozumiem, čo chcel Pán povedať slovami: „Keď nebudete ako deti...“ Po kňazovom rozhrešení si každé dieťaťko pripló látkové biele srdiečko s menom na veľké srdce - symbol čistej dušičky. Tolkó svätosti bolo vtedy na jednom mieste!

A keď prišla nedeľa, slzy dojatia sa tísli do očí. Keď po prvýkrát vstúpil Očakávaný... Ten vzácny čas rozprúdil čas milostí. Nevieť, čo sa odohráva v detskom srdci, ale s istotou verím, že sme našej Kristínke ponúkli ten najväčší dar, aký mohla od nás, rodičov, prijať. Priviedli sme ju k Bohu, k Láske nekonečne žehnajúcej.

Matilda Turanská

Z kroniky detských svätých omší

Páter Ján Lichtner SchP je piarista, ktorý ako prvý začal v našom meste slúžiť detské sväté omše. A nielen že slúžil sväté omše špeciálne pre deti, ale si o nich viedol i kroniku. Ponúkame vám z nej úryvok približujúci zmýšľanie tohto veľkého kamaráta malých detí, nezabudnuteľného pátra Jána.

▪ Všetko spočíva v tom - darovať sa... Darovať radosť, nádej, úsmev i slzu maličkú... A vedieť, že to všetko nie je moje, že je to Ježišov dar... pre tých druhých... Ďakujem...

▪ Prvá sv. omša pre deti... január 1991... názov: Vláčik. Cestovanie vláčikom po Cirkvevom roku. Jednotlivé stanice predstavovali sviatky... Hneď od začiatku som používal kresby - pestro vymalované - a iné jednoduché pomôcky. Námety som čerpal vtedy veľmi často z nemeckého časopisu Prediger und Katechet.

▪ Potom - niekedy vo februári 1991 - som začal s rozprávkami... Prvá bola od H. Ch. Andersena „O sedmokráske“. Začal som používať magnetofón - rozličné zvukové efekty, hudbu a aj televízne znelky pre rozprávky (Večerníček)... Deti aj dospeli to prijali veľmi dobre, prispelo to k bezprostrednej radosť... Ľudia to potrebovali a potrebujú...

▪ Potom sme mali aj zaujímavú detskú sv. omšu, v ktorej sme v rámci príhovoru zahrli niečo z histórie nášho krásneho chrámu. Chlapci a dievčatá, ktoré účinkovali, sa prezliekli v kaplnke krypty a tam zotrvali asi hodinu až do príhovoru. Za zvuku fanfár vyšli potom z krypty a predstavili sa deťom... Bolo to naozaj milé. Chceli sme tým vzdať úctu aj staviteľovi kostola - piaristovi, ktorý sa volal P. Hyacinthus Hanghe.

▪ V niekoľkých detských sv. omšiach som

použil veľmi pekné rozprávky K. a J. Čapka - i obrázky. Bolo to krásne, Bohu vďaka. Obrázky som prekresľoval na veľké výkresy a zozadu som mal text, ktorý som čítal. Vtipnosť a pravdivosť týchto príbehov oslovovali deti. Pekne sme si takto rozprávali napr. o lenivosti...

▪ Tesne pred prázdninami - v júni 1991 - sme mali detskú sv. omšu Malý princ. Ešte predtým som na detskú sv. omšu upiekol chlieb a v ňom zabalené Sväté písmo. Vyrozoval som deťom príbeh, kde sa hovorí, ako takto ukrytá vzácna kniha zachránila jednu rodinu... Chlieb sme po sv. omši s deťmi zjedli. To bolo radosť... A Malý princ? Išlo nám o to, aby sme i cez prázdniny „videli srdcom“...

▪ Počas prázdnin (júl - august 1991) detské sv. omše neboli. Po prázdninách som začal písať rozprávky pre detské sv. omše. Prvá bola 20. septembra - v piatok o 18:30. Volala sa Žaba a krokodíl. Tieto rozprávky sú odvtedy jadrom príhovoru a rozhovoru s deťmi. A deti majú také prekrásne prosby! Sú spontánne, úprimné - vždy na tému, o ktorej hovoríme. Kreslím obrázky, nápisy a každú detskú sv. omšu oznamujeme plagátom... Bohu vďaka. Je to všetko dar od Pána a ja to tak veľmi viem! Rozdávam iba to, čo mi On dáva. Ja sám nič nemám.

Páter Ján Lichtner SchP

Rozprávka jašterská od pátra Jána Lichtnera

Kedysi dávno, keď boli na svete iba dva svetadiely, z ktorých jeden sa menoval Laurázia a druhý Gondwana, teda kedysi veľmi, veľmi dávno - dalo by sa povedať naj-najdávnejšie - žil na svete jeden dinosaurus, ktorý mal meno Brachiosaurus. Keby ste chceli vedieť celé jeho meno, poviem vám ho. Volá sa Félix Brachiosaurus.

Deti, ak máte rady matematiku, ale pozor - takú veľkoveľmičíselnú, viete si predstaviť, kedy žil? Bolo to presne pred 140 miliónmi rokov - v období jury.

No a tento pán Félix Brachiosaurus si žil celkom spokojne. Bol to ohromne milý tvor. A čo bolo na ňom najkrajšie, jój, veľmi-velikánsky najkrajšie bolo to, že sa vám

neustále usmieval. Radoval sa z teplého sniežka, veď tak ohromne hrialo a jemu sa zdalo, že ono hreje práve na neho a že v tom zohrievaní mu dáva najkrajší úsmev, ktorý on iba vracia. Aj potravu mal dostatok, veď stromov bolo dosť a ich listy boli také šťavnaté! Nemal problémy so vzdialenosťami, ani s tým, že stromy sú vysoké. A viete prečo? Podržte sa! Dobre sa držte... Bol dlhý - čo ja viem - tak asi ako tri harmonikové autobusy mestskej dopravy, vysoký ako štvorposchodový panelák a ťažký ako riadne veľká vlaková lokomotíva - a vari aj viac... Už ho poznáte? Všetci je veľmi milý?! Radosť naňho pozrieť.

Ojój, ale v jeden deň sa tento náš milý kamarát prestal usmievať. Čo sa to stalo? A-ja-jáj, dopočul sa čosi od svojho suseda Brontosaura. Čo sa to dopočul? Smutnú správu... Smutnú pre všetkých dinosaurov - totiž, že dinosaury raz úplne vyhynú - nebude ich...

Plakal, tiekli mu obrovské slzy a kotúlali sa pred ním - až vytvorili malý praveký potôčik. A večer bol už Félix veľmi unavený... Lahol si do mäkkej postele z pravekého lúča a... zaspal...

A keď tak spal, sníval sa mu podivný sen. Snívalo sa mu, že bol na akomsi priestran-

stve. Jemu sa, samozrejme, nezdalo veľké. My to voláme - námestie. Okolo boli akési čudá - vôbec nevedel, čo to je. Ale my to vieme, voláme to - domy. Bol teda na takomto mieste a pozrime sa... okolo neho pobejú, štebujú akési maličké stvorenia. Nikdy nič podobné nevidel. Aké boli milé... Nebáli sa ho, niektoré mu dokonca hladkali nechty na nohách - júj - bolo to ale príjemné! Tak sa smial - až sa rehuňal. A potom si pozornejšie prezeral svojich maličkých obdivovateľov. Najkrajšie na nich boli ich žiariace a priezračné očka - nevedel sa vynadívať... A na tváričkách týchto maličkých stvorení boli tie najčarovnejšie úsmevy. Tak veľmi chcel vedieť, čo sú to za stvorenia! Veď v jeho svete takých nebolo. Nevedel, ako sa ich na to má opýtať, ale ani nebolo treba - ony samy mu to svojou radosťou a krásou povedali: „Milý náš veľkánsky kamarát - voláme sa DETI...“

Keď sa Brachiosaurus ráno prebudil, bol ako vymenený. Po slzách nebolo ani stopy... Opäť sa usmieval úsmevom, ktorý mu darovali deti. Spoznal v ňom krásu dobrého Stvoriteľa, ktorý práve do týchto maličkých stvorení tajomne vtlačil svoj

NESMRTELNÝ OBRAZ...

Jiřina Překopová: Malý tyran

Príčina a liečba detskej panovačnosti

Určite ste už po prečítaní nejakej knihy zažili pocit, že keby ste si ju prečítali skôr, bol by váš život oveľa ľahší. K takýmto „svetlo prinášajúcim knihám“ pre niektorých rodičov môže patriť aj Malý tyran od Jiřiny Překopovej.

Ako učiteľka sa čím ďalej, tým viac stretávam s diagnózou detí, ktoré sú „závislé od moci“ a tiež ju môžem pozorovať vo svojom okolí už hlboko rozvinutú u niektorých dospelých ľudí. Ved' nezažili ste niekedy takýto obraz aj vy? „Napriek hnevu ostatných ľudí trval (asi päťročný) chlapec na tom, že bude stáť na stole, aby mal lepší výhľad na vlny. Keď ho rodičia milo poprosili, aby zo stola zliezol, najprv si ich nevšimol. Rodičia sa ho potom pokúsili zo stola zniesť, on však zlostne na celú miestnosť skríkol: „Nechaj ma na pokoji, ty sprostá krava!“ Naviac kopol mamu do brucha a otca uhryzol do ruky. Toto divadlo sa niekoľkokrát opakovalo....Keď matka vychádzala z miestnosti, potichu plakala.“ Toto je názorný obraz zo života rodičov, z ktorých dieťaťa „sa stal zlý sen“ a ktorí sú jeho správaním „zahnani do kúta“.

Ako píše autorka „malí tyrani sú deti, ktoré extrémne agresívnym správaním ovládajú svoje okolie. Sú nešťastné a uväznené vo svojej vlastnej moci. Sú neustále nepokojné a úplne osamelé. Dokážu síce všetko brať, ale sami nevedia nič dať. Prichádzajú tak o zážitok lásky, lásky, ktorá pozostáva z vyváženého vzťahu medzi prijímaním a dávaním... Samy netušia, že pokiaľ sú závislé od moci, nikdy nedosiahnu slobodu.“

Malý tyran

Klinický obraz malého tyrana popisuje autorka približne takto: väčšinou ide o chlapcov ako dievčatá, rodičia nemajú vo výchove žiadne extrémne postoje a často aj usporiadané rodinné pomery. Inteligencia nehrá u týchto detí žiadnu rolu. Často ide buď o jedináčika, alebo najstaršie dieťa, alebo naopak najmladšie, resp. postihnuté či adoptívne dieťa.

Zo začiatku išlo o bezproblémové dieťa, o ktoré bolo jednoduché sa starať. Zmeny nastávajú približne vo veku 7 mesiacov, keď dieťa môže z nejakých príčin objaviť silu moci a ovládania rodiča napríklad plačom, krikom, neskôr odmietaním potravy, atď. U väčšiny týchto detí neprebehla fáza, v ktorej sa dieťa zvyčajne začne báť neznámych ľudí a často chýba aj jasne odlišné obdobie vzdoru, ktoré sa ale postupne nepozorovane rozvinie do formy dlhodobého ovládania rodičov ich dieťaťom v určitom teritóriu. Taktiež u detí závislých od moci pozorujeme nutkavé lipnutie na určitých predmetoch či rituáloch, ale aj obsedantné zberateľstvo.

V uplatňovaní svojich práv je dieťa nenásytné, bezodné a neznesie porážku, teda stále skúma, či sa mu prostredie podriaďuje. V oblasti sociálneho správania chýba

malému tyranovi elementárna schopnosť prispôbiť sa a vnímať potreby druhého človeka. Väčšina týchto detí nedokáže počúvať a reč používa ako prostriedok vládnutia a moci.

Prečo k tomu dochádza?

Autorka sa vo svojej knihe pokúsila načrtnúť príčiny závislosti od moci. Jej podhubie tvorí súčasný technokratický životný štýl a s tým súvisiaci odklon od prírody a od základných inštinktov. Dôsledkom je odcudzenie sa medzi ľuďmi.

Tento fakt popisuje na viacerých príkladoch, že dieťaťu dáme naozaj všetko, materiálne i duševné zabezpečenie, pričom si ako rodičia nevšimneme, že dieťa zo všetkého ťaží pre seba, pretože mu nedokážeme stanoviť primerané hranice. Všetko mu bezhranične dovolíme a neumožníme mu zažiť pocit frustrácie, ale aj voľný priechod pudu agresivity v období vzdoru, keď je to očakávané z hľadiska vývoja, ale nechávame ho pomaly nebadane bujnieť v domnení, že robíme to najlepšie pre dieťa - dávame mu pocit slobody a lásky.

Niektorí rodičia nevedia, akým spôsobom aj u nich došlo k tomu, keď museli malému tyranovi začať plniť všetky prania, pretože inak by sa im to všetko vrátilo v podobe bezuzdného revu dieťaťa, výkrikov, odmietania potravy, spánku, atď.

Nekonať bezhlavo

Autorka poukazuje na veľkú nesprávnosť

absolútneho preberania vzorov výchovy z oblastí menej rozvinutých krajín sveta, predovšetkým nosenie malých detí v šatke a dojčenie. Vysvetľuje, že je iné používať tento spôsob v krajinách, kde matky sú na takúto koexistenciu s dieťaťom zvyknuté, a nemajú iné východisko ony, ale ani ich deti; a v technokraticky orientovaných krajinách, kde dieťaťu okrem nosenia sa v šatke dovolíme aj úplnú slobodu pohybu a možnosť objavovania okolitého sveta, akonáhle je to možné. Je prirodzené, že dieťa si vždy vyberá to, čo je preň najlepšie a zážitkovo najsilnejšie. Tak môže dôjsť nebadane k tomu, že dieťa celý deň necháme slobodne objavovať svet na vlastných nohách, ako sa mu zachce, bez ohľadu na naše vlastné potreby a popritom ho každú noc musíme nosiť v šatke alebo na rukách, aby pokojne spalo.

A ako toto všetko možno prekonať a predísť tomu, aby sme zo svojho dieťaťa vychovali dieťa alebo dokonca dospelého človeka neschopného akéhokoľvek prispôbenia sa, dočítate sa v záverečných kapitolách knihy. Túto knihu ako prevenciu odporúčam všetkým budúcim rodičom, ktorí veľa pracujú, žijú v paneláku alebo sami nezažili detstvo plné vrúcnych objatí.

Autorka recenzie: Elena Blašková

www.blog.zachej.sk

Knihu si môžete zakúpiť na webovej stránke www.zachej.sk/

Nádyh duše

Som na chvíľu potichu
v hlučnom svete
Počúvam iba hlas
iného srdca vo svojom
Rozumiem mu aj bez slov:
Si nádyh duše
Výdych mám

Veronika Hoffmannová

Výchova detí dnes nemá jasné prostredie ani vzory

Výchova detí patrí k základným spoločenským procesom, ktoré umožňujú reprodukovat' spoločnosť - teda jej kultúru, zloženie a usporiadanie - v neustálom kolobehu generácií. V moderných spoločnostiach s rozvinutou vedou a vysokou vzdelanosťou sa výchove detí venuje veľa odbornej pozornosti v snahe zabezpečiť, aby prebiehala pokiaľ možno bez problémov a s čo najlepšimi výsledkami. Čiže aby pripravovala „dobrých“ a pre život v spoločnosti „pripravených“ ľudí.

Oslabená rodina

Napriek tomu je súčasná doba charakteristická najmä tým, že sa rozpadá rodina, ktorá je základným spoločenským životným prostredím ľudí a výchova detí je od nej výrazne závislá. Vo Výskume európskych hodnôt v roku 2008 (Z. Kusá - M. Zeman (eds.): Výskum európskych hodnôt 2008. Slovensko. Sociologický ústav SAV, Bratislava 2008, s. 151) síce 78,7 % respondentov v SR nesúhlasilo s tvrdením, že „manželstvo je zastaralá inštitúcia“ (súhlasilo 13,9 % respondentov - skôr z mladších vekových kategórií, 6,4 % si zvolilo odpoveď „neviem“ a 1 % neodpovedalo), ale fakty dokazujú opak: mnoho ľudí vôbec nevstupuje do manželstva (bez ohľadu na to, či spolu majú deti) a rozvodovosť si stále udržiava vysokú mieru. Dokonca samotné rodičovstvo sa často redukuje len na materstvo, teda záležitosť ženy, ktorá „chce mať dieťa“. Zastúpenie tohto názoru ukazuje graf.

Nezriedka sa rozpad rodín odborne zľahčuje, alebo samotní rozvedení / rozídení rodičia uľavujú svojmu svedomiu tým, že „deti to vedia pochopiť“. Áno, deti sú rozumné bytosti, ktoré veľmi milujú svojich rodičov. Niekedy aj ony samé chcú chrániť seba a jedného z rodičov pred tým, ktorý ich doma týrá, a samy nahovárajú na odchod. Ako sme už písali pred rokom, tieto prípady zastupujú len malú časť rozpadnutých rodín.

Bez ohľadu na mieru pochopenia však rozpad rodiny stavia deti do ťažkých situácií, ktoré musia samy riešiť. Dovolím si podeliť sa so zážitkom spred dvoch rokov. Cestovala som v piatok z Bratislavy vlakom, ktorý prichádza do Prievidze o 21:36 h. Do vedľajšieho oddelenia k oknu oproti si sadla dievčina, ktorú som odhadla na študentku vysokej školy.

Krátko po výjazde z Bratislavy začala telefonovať, ale viac som si ju nevšímala. Až kým zrazu nezvýšila svoj už dlhšiu chvíľu s veľkou trpezlivosťou miernený hlas. Navyše moju odbornú zvedavosť zaujal aj obsah telefonátu. Stručne: dievča cestovalo domov do Prievidze k rodičom, ktorí mali očividne každý svoj osobitný program, hoci si s jedným z nich už vopred príjazd dohodla (inak vraj mohla zostať v Bratislave), ale počas jazdy jej veľmi láskavo začal najskôr jeden, potom aj druhý rodič hovoriť, že majú iný program, nech ide k tomu druhému. Hoci dievčina na ich láskavý tón dlho reagovala láskavo a trpezlivo volala raz jednému, raz druhému, nakoniec zvýšila hlas, že už je vo vlaku a čo má teda spraviť. Šokovaná som si pomyslela, že chúd'a dievča si ešte bude musieť zaplatiť hotel. Určite všetko pochopila - hlavne to, že ani na jedného z rodičov sa nemôže spoľahnúť ani v základnej a vopred dohodnutej veci.

Čo je to „cnosť“?

Dnešné spoločnosti sa vyznačujú veľkou kultúrnou rôznorodosťou, ale aj historickou premenlivosťou, v dôsledku ktorej si samotní rodičia často uvedomujú, že žijú v inej dobe ako ich deti. Niekedy zvažujú, že vlastnosti, ku ktorým boli vychovávaní oni, môžu byť ich deťom na príťaž, a profesie, ktoré boli atraktívne pre ich generáciu, už nepřitahujú a nie sú rentabilné pre generáciu ich detí. Navyše „ťažko povedať, kde (v širom svete) nakoniec skončia“. Vo všeobecnosti (a za predpokladu, že rodina ako-tak funguje) však podstatná časť výchovy vždy prebiehala v intimite a osobitosti rodinného prostredia a tradície.

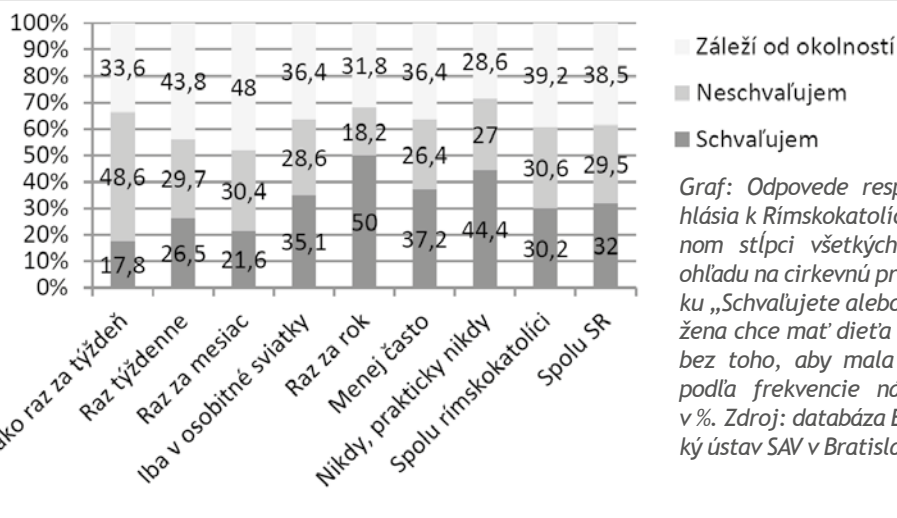

Aj dáta zo spomínaného výskumu ukazujú, že na Slovensku nejestvuje niečo ako vzor výchovy k určitým vlastnostiam. Na otázku: „Uvádžame zoznam vlastností, ku ktorým rodičia môžu doma vychovávať svoje deti. Ktoré z nich považujete za obzvlášť dôležité? Vyberte najviac päť!“ označilo „slušné spôsoby“ 76,3 % respondentov, „samostatnosť“ 66,4 %, „pracovitost“ 82,2 %, „pocit zodpovednosti“ 78,3 %, „predstavitosť“ 10 %, „znášanlivosť a ohľaduplnosť k iným ľuďom“ 49,6 %, „hospodárnosť, šetrné zaobchádzanie s peniazmi a vecami“ 24,7 %, „odhodlanosť a vytrvalosť“ 24,7 %, „náboženskú vieru“ 29,6 %, „nesebeckosť“ 24,4 %, „poslušnosť“ 32,5 % a „žiadnu z nich“ (spontánne) 1 % respondentov. (Por. cit. d., s. 171-176)

Faktorová analýza z dát tohto výskumu (vlastný výpočet) ukázala, že jestvuje až 5 zhlukov z týchto vlastností, ktoré mali respondenti sklony vyberať, resp. zásadne nevyberať spolu, pričom týchto 5 skupín vlastností charakterizuje len odpoveď 56,33 % všetkých respondentov (pre porovnanie, pri niektorých názoroch verejnej mienky vznikajú 2-3 zhluky odpovedí, ktoré charakterizujú aj 70-80 % populácie). Dokazuje to predovšetkým to, že nejestvuje prevládajúca predstava o predložených vlastnostiach, ku ktorým chcú rodičia vychovávať svoje deti, a že jednotlivé vlastnosti rodičia chápu rozlične - v rozmanitých vzťahoch navzájom medzi sebou.

Keďže už nezostal priestor na tabuľku s odpoveďami rímskych katolíkov na túto otázku, spomeniem ešte jednu skúsenosť zo svojej pedagogickej praxe. Asi pred štyrmi rokmi som prednášala prvákom na univerzite dejiny spoločenského myslenia, konkrétne niektoré diela starovekých čínskych mysliteľov. Viaceré pojednávali o význame tradície a ľudských cnostiach, takže slovo cnosť som používala dosť často. V druhej polovici dvojhodinovej prednášky už jedna študentka nevydržala a vyhrkla: „Prosím vás, stále používate slovo cnosť... Čo to je, ja som ho v živote nepočula?“ (Ešte dnes mi padá sánka.) Viacerí študenti síce reagovali podobne prekvapene ako ja, ale keďže išlo o inak celkom šikovnú študentku (a ktovie, koľkí sa k nevedomosti radšej nepriznali), považujem to za dôležitý ukazovateľ kvality dnešnej výchovy. Cnosť je síce slovo, ktoré bežne nepoužívame v kruhu rodiny, susedov či priateľov, ale k tomuto dievčaťu sa za 20 rokov jej života nedostalo ani v škole a z médií (televízie, kníh, atď.). Logicky sa vnucuje otázka: je toto slovo naozaj zastaralé, alebo má toľko iných synonym? Našťastie som vtedy bola schopná poslúžiť si aj odbornou definíciou. Pre istotu pripájam aspoň jej všeobecné vymedzenie: cnosť je dovŕšená schopnosť človeka, vychádzajúca z praktickej múdrosti, orientovať a uskutočňovať svoje činy na (spoločné) dobro.

Mária Suríková

Graf: Odpovede respondentov, ktorí sa hlásia k Rímskokatolíckej cirkvi (v poslednom stĺpci všetkých respondentov bez ohľadu na cirkevnú príslušnosť) na otázku „Schvaľujete alebo neschvaľujete, keď žena chce mať dieťa ako slobodná matka bez toho, aby mala stáleho partnera?“ podľa frekvencie návštevy bohoslužieb v %. Zdroj: databáza EVS 2008, Sociologický ústav SAV v Bratislave, vlastný výpočet.

Sviatok práce

1. 5. 2017

Minulý víkend som sa zúčastnil obrovskej ochutnávky vín. I keď nebola šanca skúsiť všetky vzorky, chceli sme hľadať rozdiely a porovnávať, napríklad alibernet od desiatky vinárov. Zaujímavé to bolo s merlotom. De facto nás ani jeden nezaujal. Potom sme však skúšali rosé a tam sme našli aj merlot. A ten bol zo všetkých ružových vín podľa nás najlepší. Záver patril modrému rulandu. Nesklamal. Posledné dve fľaše boli z celého večera najpríjemnejšie.

„Vieš,“ povedal kamarát, skúsený vinár, „k tomuto vínu sa musíš prepit'. Nie opit'. Skúšať a porovnávať.“ Mal pravdu. Až potom, ako som mal obľúbené rôzne iné odrody, som pochopil jeho jemnosť, lahodnosť a vyváženosť. Asi som sa k nemu konečne „prepil“. Prečo to hovorím práve dnes, na Sviatok práce? Lebo prácu už vnímam obdobne ako rulandské modré. Trvá dlho, kým sa ju človek naučí vychutnávať, kým v tomto smere dozrie. Ako malý som nevedel pochopiť, keď otec hovoril, že nejakú prácu má rád. Ja som mal rád len hru. Neskôr som viac vychutnával oddych ako prácu a viac som sa tešil na dni voľna než na tie pracovné. Aj dnes rád oddychujem, ale prácu si tiež užívam. Psychickú i manuálnu. Je to úžasná radosť, dať námahu do niečoho, čo má zmysel, čo prináša osoh, čím môžem užitočne prejaviť lásku. Dnes si k nej na chalupe asi dám modrý ruland. Na zdravie, priatelia!

Vladimír Slovák **rtv:** Rádio Slovensko **rtv:** slovensko.rtv.sk

Žofia

15. 5. 2017

Dnes je tá Žofia, čo vínko popíja. Vyzerá to však chvalabohu tak, že dnes nám ho nevypije, ale ponechá. Ved' tohtoročný chladný apríl už na ovocí narobil dosť škody. A ešte aj Viktória minulý týždeň. Dúfajme, že to bolo posledné víťazstvo mrazov túto jar. Hoci svätého Urbana, patróna vinohradníkov a ochrancu pred poslednými jarnými mrazmi, bude až o desať dní. Pričom decembrové mrazy majú vinári radi - kvôli ľadovému vínu.

Nuž, všetko má svoj čas. To, čo je niekedy zlé, inokedy môže byť dobré a naopak. Mnoho vecí okolo nás mení svoju hodnotu aj podľa situácie alebo vzťahu. V kabelke môže byť dáždík otrava, v daždi vonku je to super vec. Oheň a voda sú dobrí služobníci, ale zlí páni. Ba aj úsmev je niekedy o láske a povzbudení, inokedy prejaví pohrdanie či iný negatívny postoj.

Nie vždy tieto veci fungujú prirodzene, automaticky. Sú situácie, keď stoja na našom rozhodnutí. Vedieť v tomto smere správne rozlišovať, ako aj správne situáciu využiť, to si vyžaduje múdrosť, po grécky sofíu. Tá sa u nás, v kalendári poslovenčila na Žofiu. V dnešný sviatok múdrosti by som teda chcel popriať tú životnú múdrosť najprv meninovým oslávenkyniam a potom aj všetkým nám ostatným.

Kysuce

22. 5. 2017

Minulú nedeľu som bol navštíviť kamaráta, kolegu kňaza, na Kysuciach. Bola to zaujímavá cesta - najmä z hľadiska pozorovania prírody. Bolo pekné počasie a cesta viedla krásnymi horami. Najviac ma však zaujali ovocné stromy. V Ra-jeckej doline rozkvitnuté jablone a na Kysuciach čerešne. Ved' u nás, na hornej Nitre, kvitli pred mesiacom, a tu som sa mohol znovu tešiť z ich krásy. Úplne som pookrial.

Nevdojak som si spomenul na malého princa, aj keď v opačnej nálade. Keď mu bolo smutno, tak sa pozeral na západ slnka. Na jeho maličkšej planéte to bolo možné, kedykoľvek sa mu zachcelo, len posunul stoličku. V jeden deň takto videl zapadať slnko 43 ráz.

Je úžasné, keď to vonku, svet okolo nás, ladí so svetom v nás. S našimi pocitmi, túžbami, rozpoložením. A niekedy to tak aj vidíme. Keď sme veselí, svet sa nám zdá belší; keď sme smutní, je tmavý; keď sme zalúbení, je ružový; keď sa hneváme, očervenie... Svet je však vždy ten istý. Mení sa len náš pohľad naň, vyplývajúci z našej situácie či vnútorného prežívania. A tak vám dnes prajem, aby ten svet okolo vás, vlastne ten vo vás, bol krásny.

Zamyslenie na dnešný deň **rtv:** vysiela každý pondelok 5:20 hod.

Masmédiá 2017

29. 5. 2017

„Aký máte ročný zisk?“ Dodnes si pamätám otázku riaditeľa istej slovenskej televízie, ktorú mi položil na jednom stretnutí. V tom čase som bol riaditeľom rádia, ktoré bolo v strate. Keď som mu to povedal, tak sa ma opýtal, načo to vlastne robím. Ved' ide o to, zarobiť, či nie?

Áno, aj nie. Ešte nedávno boli u nás prostriedky spoločenskej komunikácie chápané hlavne ako vec propagandy. A v mnohých aspektoch také dodnes sú. Dokonca aj tie, ktoré vznikli až v 21. storočí. Teda nemusí ísť len o zisk, alebo nie na prvom mieste. Ale má ísť hlavne o propagandu niečoho či niekoho?

O čo by malo ísť u novín, rádia, televízie či internetu?! Táto otázka mi napadla pri včerajšej oslave 51. Svetového dňa prostriedkov spoločenskej komunikácie. Osobne si myslím, že o naplnenie toho, na čo sú. Teda o komunikáciu a spoločnosť.

Skutočnosť je však asi inde. Pripomína mi starý židovský vtip: Pán Kohn sa stretne s pánom Šternom večer v klube a ako zvyčajne, príde reč na biznis. „Potreboval by som vagón sviečok,“ hovorí pán Kohn. „Akurát mám jeden na železničnej stanici,“ hovorí pán Štern, „kúpite?“ „Beriem.“ Na druhý deň ráno však pán Kohn telefonuje: „Pán Štern, ale ved' tie sviečky nemajú knôty. Nedá sa s nimi svietiť!“ „Ou, vy ste to chceli na svietenie?“ ozýva sa z druhej strany. „Ja som myslel, že na biznis...“

Prajem Rádiu Slovensko, ako aj celému RTVS, aby dnes bolo na spoločenskú komunikáciu!

Kalazanský jubilejný rok

V rámci Kalazanského jubilejného roka sme sa pre vás rozhodli pripraviť sériu dvanástich svedectiev - povzbudení od ľudí, ktorí mali či majú možnosť prežívať svoj život v blízkosti piaristov a čerpať z charizmy ich rehole. Príbehy týchto ľudí sú zároveň pomyselnou kyticou vďaka pre všetkých piaristov, ktorí v našom meste pôsobili či stále pôsobia.

Dnes vám svoj príbeh za animátorov piaristických táborov pre deti vyrozpráva jedna z nich, Terézia Furjelová.

Tábory nás učili vychádzať zo svojej zóny komfortu

Pamätám si na chvíľu, kedy som sa zúčastnila piaristického tábora po prvýkrát. Bolo to v roku 2008 a tábory už vtedy bežali niekoľko rokov. V ten rok to bol posledný miništrantský tábor, na ktorom boli teda iba chlapci.

Tábor sme po prvýkrát pripravovali spolu ako spoločenstvo Jakub zo Spoločenstva Piar. Bola to krásna služba. Všetci sme mali blízko k deťom a vyžívali sme sa v príprave programu, hier a súťaží. Zároveň to bolo niečo, čo nás spájalo a učilo nás vychádzať zo seba a našej zóny komfortu.

Skupinky v ten rok viedli iba animátori - chlapci - a my, dievčatá, sme pomáhali hlavne v kuchyni. A keď to bolo potrebné, pomohli sme aj s programom. Ten tábor nás - dievčatá - tak uchvátil, že sme ho chceli organizovať aj ďalší rok. A už nielen pre chlapcov, ale aj pre dievčatá, aby sme tiež mohli mať vlastnú skupinku. Vtedy vznikol zmiešaný piaristický tábor.

Božie načasovanie

Za tábor sme sa veľa modlili. S prípravami sme začínali niekoľko mesiacov vopred. Pýtali sme si vedenie Duchom a Božiu po-

moc. Vedeli sme, že z vlastných síl to neutiahneme, veľa vecí neovplyvníme (počasie vždy bola veľká téma ☺) a hlavne sme túžili vidieť, ako Boh koná medzi nami. A každý rok nás Boh presviedčal o tom, že je s nami, stará sa o všetko, na čo sme zabudli a dopĺňa to, čo nám chýba.

Jeden moment mi zvlášť utkvел v pamäti. Vtedy som si zreteľne uvedomila, že Boh veci pre nás opäť dokonale načasoval. Na ten deň sme tak ako inokedy pripravili pre deti v rámci programu výlet. Tentokrát sme mali tábor v stredisku Skalka pri Kremnici a chceli sme sa prejsť na Krahule až k vyhlídkovej veži na Krahulskom vrchu. Predpoveď počasia nebola veľmi optimistická - zamračené s prehánkami. Ale dúfali sme, že slniečko ešte potiahne v službe.

Keď sme sa v to ráno začali pripravovať na túru, mraky sa zbíjali a už-už sme čakali, že na nás padnú prvé kvapky. Potrebovali

sme sa rozhodnúť, či vôbec ideme, lebo nás čakalo dlhšie krácanie lesom a návrat až o niekoľko hodín. Nakoniec sme sa rozhodli vyraziť a s vierou sme sa modlili, aby sa Boh o dobré počasie postaral.

Celý deň bolo krásne. Zažili sme nádhernú túru, spoločné hry a ten výhľad z veže stál naozaj za to! Večer sme sa unavení vrátili späť do chaty. A keď sme boli všetci vo vnútri, spustil sa parádny letný lejak. A my sme sa len s otvorenými ústami pozerali von oknom v úžase nad tým, ako sme to dokonale stihli.

Chvilé v tábore

Každý tábor sa niesol v duchu konkrétnej témy. V skupinkách sme si vždy vymýšľali svoje meno, vyrábali si vlajku, tvorili pokrik a učili sa spoločnú hymnu tábora. Snažili sme sa, aby sme s deťmi nielen zábavne strávili čas, ale chceli sme im byť tiež príkladom, viesť ich k Bohu, niečo ich naučiť a hlavne im dávať lásku.

Nebolo ľahké zvládnuť všetky situácie, s ktorými sme sa stretli. Súťaživosť detí (a niekedy i animátorov ☺), drobné úrazy, plač za rodinou a obrovská únava z intenzívneho nasadenia sa v našich táboroch stali samozrejmosťou. Najväčšou odmenou za celú snahu nám vždy boli vďačné a veselé deti, ktoré nás vždy vedeli prekvapiť.

Pamätám si na jeden posledný večer na tábore, kedy sme sa na chvíľu viacerí animátori stretli. Keďže v posledný večer sú vždy deti rady dlho hore, vedeli sme, že ich musíme poctivo kontrolovať. Vtedy hovorí animátor jednej skupinky svojej spoluanimátorky: „Chod' sa, prosím, po-

zrieť, či chatka ešte svieti, či sú deti ešte hore, alebo už spia.“ Kamarátka sa pozrela na chatku a so zarazeným výrazom nám hovorí: „Naša chatka nesvieti, ale bliká!“

Obrovským darom v táboroch nám vždy bol páter Ján Hrib, ktorý deťom rozumie a dokáže sa pre ne celý rozdať. Za jeho obrovskú snahu a pomoc mu zo srdca ďakujem - ako i všetkým animátorom a každému, kto piaristické tábory akýmkoľvek spôsobom doteraz podporoval. Hoci tento rok sa piaristický tábor neuskutoční, verím, že v ďalších rokoch sa tradícia obnoví a nasledujúce tábory prinesú opäť nové priateľstvá, zážitky a nezabudnuteľné zážitky.

Terézia Furjelová
Foto: archív autorky

Stala sa príkladom pre všetky choré deti

Ctihodná Antonietta Meo

Na prvý pohľad bola Antonietta dievčatko ako všetky ostatné. Ukrývala v sebe však čosi viac. Božia milosť jej pomohla niest' chorobu výnimočným spôsobom. A hoci umrela ako šesťročná, možno z nej - napriek nízkemu veku - bude raz i oficiálne svätá.

Antonietta Meo, prezývaná Nennolina, sa narodila 15. decembra 1930 v Ríme v dobre situovanej rodine. Spolu s rodičmi a o osem rokov staršou sestrou žili na prvom poschodí domu na ulici Via Statilia neďaleko Baziliky Svätého Kríža Jeruzalemského.

Mala veselú povahu, bola veľmi živá, rada rozprávala a spievala. Nevedela obsedieť na jednom mieste. Ako trojročná začala chodiť do škôlky, ktorú viedli rehoľné sestry. Tie jej mame hovorievali: „Je to živé striebro!“ Všimli si však i jej výnimočné nadanie a to, že sa rýchlo učí. „Na svoj vek je veľmi zrelá,“ konštatovali.

Objavuje sa choroba

Ako päťročnej Antoniette opuchlo ľavé koleno. Lekári si najskôr mysleli, že je to dôsledok pádu, neskôr však zistili, že ide

o rakovinu kostí. Antoniette nohu amputovali, čo bola pre jej rodičov veľká rana. Antonietta sa však i s protézou naďalej hrala a chodila do škôlky, akoby sa nič nestalo.

V tom čase sa rodičia rozhodli požiadať o dovolenie, aby mohla Antonietta čo najskôr pristúpiť k 1. sv. prijímaniu. Po večeroch ju učili katechizmus. Antonietta sa však pustila i do čohosi iného.

„Začalo sa to hrou,“ spomína matka, „kedy som jej navrhla, aby napísala list matke predstavenej sestier vychovávateľiek a požiadala o povolenie pristúpiť k prvého svätému prijímaniu v ich kaplnke na polnočnej svätej omši. A tak si potom zvykla večer po modlitbe k anjelovi strážnemu diktovať mi básničky, najskôr pre mňa, potom pre ocka a sestru Margitu a napokon pre Ježiša a Madonu. Vzala som vždy prvý kus papiera, ktorý som mala poruke, a s úsmevom som písala, čo mi diktovala s veľkou jednoduchosťou a istotou.“

Antonietta listy vždy večer kladla pod sochu Jezuliatka, aby Ježiš mohol v noci prísť a prečítať si ich. Mama síce tieto jej texty písala, ale ktovieakú pozornosť im nevenovala. Mnohé z nich sa stratili alebo ich vyhodila.

Čoskoro Ti napíšem sama

Keď Antonietta začala chodiť do prvej triedy, kázala mame napísať: „Môj milý Ježišu, dnes som sa naučila písať 'o', čoskoro Ti napíšem sama.“ V listoch často Ježiša volala: „Pod' sa so mnou hrať!“ alebo „Pod' so mnou do školy!“ Bohu nakoniec zanechala viac ako sto „odkazov“.

Od Ježiša si v listoch vždy žiadala pomoc jeho milosti: „Dnes som bola trochu vrtošivá, ale, dobrý Ježišu, vezmi svoje dieťa do náručia. Pomáhaj mi, pretože bez tvo-

jej pomoci nemôžem nič robiť...“ Často sa modlíla za hriešnikov.

Forma jej listov sa síce opakovala a myšlienky v nich boli útržkovité, vzhľadom k detskému mysleniu však vôbec nie banálne. Páter Pierotti, ktorý sa postaral o ich prvé publikovanie, hovorí: „Milosť Božia si volí duše, ako chce. Ako inak by bolo možné vysvetliť vety, hry, správanie a vôbec celý život Nennoliny?“

Posledný list

Antonietta napokon mohla pristúpiť nielen k 1. sv. prijímaniu, ale v máji 1937 prijala i sviatosť birmovania. Jej stav sa však začal rapidne zhoršovať. Posledný list, ktorý nadietovala matke, znel: „Drahý a ukrižovaný Ježišu, mám Ťa tak rada, tak Ťa milujem! Chcem byť s Tebou na Kalvárii. Drahý Ježišu, povedz Bohu Otcovi, že aj jeho mám veľmi rada. Drahý Ježišu, daj mi potrebnú silu, aby som znášala tieto bolesti, obeť Ti ich za hriešnikov. Drahý Ježišu,

povedz Duchu Svätému, aby ma osvietil láskou a naplnil svojimi siedmimi darmi. Drahý Ježišu, povedz Madone, že ju veľmi milujem a chcem stáť vedľa nej. Drahý Ježišu, chcem Ťa opakovať, že Ťa veľmi milujem. Môj dobrý Ježišu, zverujem Ťa svojho duchovného otca, daj mu potrebné milosti. Drahý Ježišu, zverujem Ťa svojich rodičov a Margitu. Tvoje dievčatko Ťa posielala toľko bozkov...“

Antonietta Meo zomrela 3. júla 1937 v nemocnici v Ríme ako šesťročná. V roku 2007 pápež Benedikt XVI. odsúhlasil dokument, ktorý Nennoline prisudzuje titul ctihodná. Vyzdvihol ju ako vzor svätosti pre všetky trpiace deti, ale i pre dospelých, pozvaných rovnako ako deti vždy veriť i dúfať.

Pripravila: Petra Humajová

Životopisné údaje: www.lumendelumine.cz,
www.lifenews.sk, Foto: en.wikipedia.org

Spomienky

„Tá rana v srdci bolí a zabudnúť nám nedovolí...“

Dňa 27. 12. 2016 sme si pripomenuli 2. výročie úmrtia nášho drahého ocka a dedka, pána **Jaroslava Sojku**, a dňa 11. 6. 2017 si pripomínáme 2. výročie úmrtia našej drahej mamičky a starkej, pani **Veroniky Sojkovej**. Prosíme, ak ste ich poznali, zastavte sa na chvíľu a venujte im spolu s nami tichú modlitbu a spomienku.

Dcéry s rodinami

*„S tichou spomienkou k tvojmu hrobu chodíme,
kvety položíme a pri plamienku sviečky za teba sa modlíme.“*

Dňa 18. 6. 2017 si pripomenieme 5. výročie úmrtia našej milovanej mamičky, starej a prastarej mamy **Helenky Chudej rodenej Kršiakovej**.

S láskou spomína celá rodina.

Farská kronika **od 26. apríla do 27. mája 2017**

**Do farského spoločenstva sme
sviatosťou krstu prijali:**

Karin Antolová
Ivan Masarik
Marco Vallo
Bibiana Mária Dovalyová
Roman Pavol Semančík
Terézia Mária Petrášová
Eliška Petrášová
Alexandra Petříková
Natálie Turoň
Sofia Blahová
Paulína Gábišová
Kristián Tomáš Mazán
Samuel Beseda
Jakub Solčíni
Alexander Berky
Christián Kucko
Peter Košian
Liliana Šimkovičová
Michaela Grimmelová

Manželstvo uzavreli:

Vlastimil Uhlár a Viera Šinská
Henrich Kopáček a Jana Kytová
Marek Ohradzanský a Katarína Mečiarová
Martin Fabián a Adriána Ševčíková
Roman Chudý a Dominika Fecková
Andrej Beňo a Monika Mikoulová
Peter Čuga a Ivana Hlinková
Martin Humaj a Katarína Bittová
Ondrej Rapčan a Mária Schutová
Pavel Michálek a Marcela Čmíková

**S kresťanskou nádejou na stretnutie vo
večnosti sme sa rozlúčili so zosnulými:**

Ján Radič, 63 r.
Lucia Sumeráková, 34 r.
Anna Bátorová, 67 r.
Jozef Ištók, 91 r.
Jozef Žiak, 63 r.
Milan Borovička, 75 r.
Jozef Gramantík, 69 r.
Jozefína Cmarková, 66 r.
Štefan Pápež, 73 r.
Tibor Srnec, 84 r.
Karol Brand, 80 r.
Viera Kašková, 70 r.
Vojtech Vacho, 84 r.
Mária Viliamová, 65 r.

BARTOLOMEJ

ČASOPIS PRIEVIDZSKEJ FARNOSTI

Vychádza s cirkevným schválením BÚ
v B.B. č. 1127/98

Vydáva:
Rímskokatolícky farský úrad
v Prievidzi. Vychádza raz mesačne.

Zodpovedný redaktor: Alojz Vlčko
tel.: 0902 202 898
e-mail: alojz.vlcko@gmail.com

Vedúca vydania: Petra Humajová
Grafika: Beáta Voskárová
Redaktori: Vladimír Slovák, Marián
Husár, Ján Jáger, Elena Blašková,
Anna Gálová, Štefan Kollár, Mária
Melicherčíková, Mária Suríková,
Zuzana Škrinárová

Kontakt:
tel.: 046/542 28 01
web: www.farapd.sk
e-mail: bartolomej@farapd.sk
adresa: Redakcia Bartolomej
Mariánska 4, 971 01 Prievidza

Foto:
str. 1 - Martina Humajová
str. 2 - Oto Kmet' (hore), Mária
Melicherčíková (dole)
str. 3 - Alojz Vlčko
str. 21 - Silvia Kobelová
str. 31, 32 - Mária Melicherčíková

Tlač: PATRIA l., spol. s. r. o.
Náklady na tlač:
cca. 0,40 €

Upozornenie:
Redakcia si vyhradzuje právo výberu
a úpravy príspevkov.
Rukopisy nevraciamy.

Kostol sv. Bartolomeja, prvé sväté prijímanie, 14. mája 2017, celkovo 97 detí

Kostol sv. Bartolomeja, sviatosť birmovania, 28. mája 2017, 62 birmovancov

